

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII

WIW K-ce Sekretariat

03-12-2018

ilość załączników

Podpis

Wojewódzcy Lekarze Weterynarii

- wszyscy -

Nasz znak: GIWpuf-7202-100/2018(4)

Dot. sprawy nr:

pismo z dnia:

Data: 2018-12-03
RPW/23549/2018 P

Szanowne Państwo,

W związku z powstałymi pomiędzy różnymi organami Inspekcji Weterynaryjnej rozbieżnościami w interpretacji przepisów dotyczących zakwalifikowania części ciała zwierząt domowych, powstających zakładach leczniczych (np. macic suk po zabiegach sterylizacji), Główny Inspektorat Weterynarii zwrócił się z prośbą o opinię w przedmiotowej sprawie do komórki w Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Produktów Spożywczych Komisji Europejskiej, która jest odpowiedzialna za legislację związaną z zagospodarowaniem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego.

Zgodnie z informacją przekazaną przez ww. komórkę Komisji Europejskiej z przepisów art. 8 (a) (iii) rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 wynika, że części ciała zwierząt domowych, które zostały usunięte np. podczas operacji chirurgicznych, powinny być zbierane, transportowane oraz zniszczone jako materiał kategorii 1. Materiał taki w punkcie jego powstania przede wszystkim powinien być klasyfikowany jako uboczny produkt zwierzęcy zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1069/2009. Ponadto zgodnie z art. 12 ww. rozporządzenia materiał taki może zostać usunięty w drodze spalania w zatwierdzonej spalarni lub współspalarni, a w przypadku jeśli zakład leczniczy dla zwierząt posiada w swoim wyposażeniu spalarnię o małej wydajności, zniszczenie materiału może być dokonane w takiej spalarni.

Natomiast całkowicie niedopuszczalnym oraz niezgodnym z prawem jest przekazanie materiału kategorii 1 do nieuprawnionych podmiotów.

Pragnę jednocześnie przekazać do wykorzystania służbowego kopię artykułu pani Kamili Kłos pt. „Dokument handlowy w przychodni weterynaryjnej – jak i kiedy należy go przygotować”, który został opublikowany w magazynie „Serwis Lekarza Weterynarii” (nr 12 listopad 2018). Artykuł zawiera informacje na temat odpadów weterynaryjnych (igły, strzykawki, zabrudzone rękawiczki) oraz martwych zwierząt. Stanowią one dwa odrębne materiały oraz obowiązuje inna dokumentacja, w przypadku ich zagospodarowania.

Mając na względzie fakt, że usunięte części ciała zwierząt domowych są kwalifikowane jako uboczny produkt pochodzenia zwierzęcego, zasadnym jest aby, stosować w ich przypadku identyczne zasady jak przy postępowaniu z martwymi zwierzętami domowymi.

GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII

z up.

Jacek Kucharski

Z-ca Głównego Lekarza Weterynarii

Główny Inspektorat Weterynarii ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

tel.: (22) 623-20-88, fax: (22) 623-14-08, e-mail: wet@wetgiw.gov.pl, www.wetgiw.gov.pl

acji ratowania życia lub zdrowia, a w szczególności ograniczania cierpienia zwierząt. W praktyce warunek ratowania życia lub zdrowia zwierząt jest codzienną praktyką lekarza weterynarii. W konsekwencji nie ma więc istotnych przeszkód ustawowych, które utrudniałyby stosowanie w leczeniu zwierząt produktów leczniczych przeznaczonych dla ludzi. Ograniczenia te wynikają natomiast z rozporządzenia Ministra Zdrowia z 27 listopada 2008 r. w sprawie sposobu postępowania przy stosowaniu produktów leczniczych, w sytuacji, gdy brak jest odpowiedniego produktu leczniczego weterynaryjnego dopuszczonego do obrotu dla danego gatunku zwierząt. W przypadku gdy brak jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odpowiedniego produktu leczniczego weterynaryjnego dopuszczonego do obrotu przeznaczonego dla gatunku zwierząt, od którego pochodzące tkanki lub produkty nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, w drodze wyjątku właściwy lekarz weterynarii może, na własną odpowiedzialność, w celu uniknięcia niemożliwego do zaakceptowania cierpienia zwierząt, stosować następujące produkty lecznicze:

- 1) produkty lecznicze weterynaryjne posiadające pozwolenie do stosowania u innego gatunku zwierząt lub dla tego samego gatunku, z innym wskazaniem do stosowania;

- 2) w przypadku braku produktów leczniczych weterynaryjnych:
 - a) produkty lecznicze posiadające pozwolenie do stosowania u ludzi, albo
 - b) produkty lecznicze weterynaryjne dopuszczone do obrotu w innym państwie członkowskim EOG – do stosowania u tego samego gatunku zwierząt lub innego gatunku zwierząt, z tymi samymi wskazaniami lub innymi wskazaniami do stosowania,
- 2) w przypadku braku produktów leczniczych określonych w pkt 2 – produkt leczniczy weterynaryjny, który jest lekiem recepturowym.

Podstawa prawna:

- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji (Dz.U. nr 200, poz. 1236),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z 27 listopada 2008 r. w sprawie sposobu postępowania przy stosowaniu produktów leczniczych, w sytuacji gdy brak jest odpowiedniego produktu leczniczego weterynaryjnego dopuszczonego do obrotu dla danego gatunku zwierząt (Dz.U. nr 217, poz. 1388).

Dokument handlowy w przychodni weterynaryjnej – jak i kiedy należy go przygotować

Kamila Kłós

pracownik firmy Palmedica zajmującej się transportem i utylizacją odpadów

Oprócz typowych odpadów weterynaryjnych (grupa 18 02), np. igieł, strzykawek, zabrudzonych rękawiczek mogą zdarzyć się również zwłoki zwierząt, które zgodnie z prawem należy w odpowiedni sposób zutylizować. Jesteśmy zobligowani do podpisania umowy z firmą zajmującą się ich utylizacją oraz dbania o prawidłowy obieg dokumentacji. W przypadku odpadów weterynaryjnych takimi dokumentami są karta przekazania odpadów, karta ewidencji, dokument potwierdzający utylizację, zaś w przypadku martwych zwierząt zaliczanych do surowca kategorii 1 – dokument handlowy.

Całe martwe zwierzęta lub ich części w sposób fachowy nazywane są produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego (pupz). Produkty uboczne klasyfikuje się w specjalnych kategoriach, odzwierciedlających poziom zagrożenia dla ludzi i zwierząt:

- materiał kategorii 1,
- materiał kategorii 2,
- materiał kategorii 3.

W Polsce obowiązuje rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (dalej: rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego). Zgodnie z nim ciała martwych zwierząt domowych, z ogrodów zoologicznych i cyrkowych są zaliczane jako **materiał (surowiec) niebezpieczny kategorii 1** i muszą być utylizowane w wyspecjalizowanej firmie. W żadnym wypadku nie można ich zakwalifikować do odpadów weterynaryjnych. Nie należy ich również brać pod uwagę i zliczać przy składaniu rocznych sprawozdań o wytworzonych o odpadach i gospodarowaniu nimi, które wytwórca odpadów weterynaryjnych ma obowiązek składać do urzędu marszałkowskiego do 15 marca każdego roku. **Odpady weterynaryjne i martwe zwierzęta stanowią dwa zupełnie inne materiały, w których obowiązuje inna dokumentacja.**

Tak jak w kwestii odpadów weterynaryjnych, również w przypadku martwych zwierząt obowiązują określone prawem sposoby ich unieszkodliwiania. Lekarze weterynarii mają możliwość podpisać umowę z firmą, która zajmuje się transportem i unieszkodliwianiem martwych zwierząt. Niedopuszczalne jest zakopywanie zwierząt w ogródkach, lesie czy na polach. Taka czynność jest karana mandatem. W niektórych miastach w Polsce (np. w Łodzi, Toruniu, Gdańsku, Pile, Kątach Wrocławskich) funkcjonują cmentarze dla zwierząt, dające możliwość ich pochówku.

Oddając zwłoki zwierząt firmie specjalizującej się w ich utylizacji, zadbajmy, aby każdy odbiór był poświadczony wystawieniem odpowiedniego dokumentem. W Polsce przy oddawaniu zwłok zwierząt obowiązuje dokument handlowy stosowany przy przewozie, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, produktów ubocznych pochodzenia

zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi lub produktów pochodnych KATEGORIA 1 zgodnie ze wzorem przedstawionym w załączniku numer 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 19 sierpnia 2014 r.

ILE EGZEMPLARZY?

Dokument handlowy powinien **być wystawiany w trzech egzemplarzach** (oryginał i dwie kopie), gdzie jeden egzemplarz trafia do podmiotu oddającego, drugi zostaje u przewoźnika, trzeci (oryginalny) natomiast przekazywany jest odbiorcy, do którego w ostateczności trafia materiał. Dokumenty handlowe **powinniśmy przetrzymywać przez okres 2 lat**, aby w razie potrzeby przedłożyć je właściwemu organowi.

WAŻNE

Dokument handlowy powinien być dla lekarza weterynarii i służb kontrolnych wystarczającym dokumentem prawidłowej utylizacji materiału kategorii 1. W przypadku zakaźnych odpadów weterynaryjnych ostatecznym dokumentem ich prawidłowej utylizacji jest dokument potwierdzający utylizację, a w przypadku materiału kategorii 1 nie ma przepisów prawnych ani wymogów wydawania dokumentu potwierdzającego ostateczną ich utylizację, czyli np. spalenie.

JAKIE INFORMACJE POWINIEN ZAWIERAĆ DOKUMENT HANDLOWY?

Dokument handlowy powinien zawierać następujące informacje:

1. Nazwa miejscowości, powiatu, województwa, skąd został zabrany surowiec,
 - data i godzina wydania materiału,
 - numer rejestracyjny samochodu, który od nas surowiec odebrał oraz
 - indywidualny numer dokumentu (nadany tylko raz).
2. Imię i nazwisko lub nazwa, wraz z podaniem adresu siedziby i weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego podmiotu transportującego materiał.
3. Imię i nazwisko lub nazwa i adres podmiotu, który oddaje surowiec (jeżeli jesteśmy lekarzem weterynarii, który oddaje ciała zwierząt, w tych rubrykach będą nasze dane).
4. Zaznaczenie celu przewozu (w zależności od miejsca, gdzie surowiec trafia) oraz rubryki identyfikującej materiał.

Dokument handlowy stosowany przy przewozie, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi lub produktów pochodnych KATEGORIA 1 w rozumieniu rozporządzenia nr 1069/2009			
Miejscowość wysyłki:		powiat:	
dokument nr	data	województwo:	
Numer rejestracyjny samochodu:		godzina wysyłki:	
PRZEWOŹNIK			
Imię i nazwisko albo nazwa:		Miejsce zamieszkania albo siedziba i adres:	
		Weterynaryjny numer identyfikacyjny:	
PODMIOT ZBYWAJĄCY			
Imię i nazwisko albo nazwa:		Adres miejsca załadunku (jeżeli jest inny niż adres podmiotu zbywającego):	
Miejsce zamieszkania albo siedziba i adres:		Weterynaryjny numer identyfikacyjny:	
POŚREDNIK BIORĄCY UDZIAŁ W OBROTCIE (wypełnić, gdy dotyczy)			
Imię i nazwisko albo nazwa:		Miejsce zamieszkania albo siedziba i adres:	
		Weterynaryjny numer identyfikacyjny:	
Sposób przetwarzania:* Metoda przetwarzania: metoda 1 ☐ metoda 2 ☐ metoda 3 ☐ metoda 4 ☐ metoda 5 ☐ inna zatwierdzona metoda ☐ * Zakreślić w przypadku produktów pochodnych			
CEL PRZEWOZU*			
☐ Dostarczenie do zakładu przetwórczego ☐ Dostarczenie do zakładu wykonującego działania pośrednie i magazynowanie ☐ Dostarczenie do spalarni/współspalarni ☐ Inny (wpisać jaki) * Zakreślić właściwe			
IDENTYFIKACJA I OPIS MATERIAŁU*			
☐ produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego „wyłącznie do usunięcia” ☐ produkty pochodne „wyłącznie do usunięcia” ☐ produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego „wyłącznie do produkcji karmy dla zwierząt domowych” ** ☐ produkty pochodne „wyłącznie do produkcji karmy dla zwierząt domowych” ** ☐ produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego „wyłącznie do produkcji produktów pochodnych Nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi ani zwierzęta, ani do stosowania w glebie” *** ☐ produkty pochodne „wyłącznie do produkcji produktów pochodnych Nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi ani zwierzęta, ani do stosowania w glebie” *** * Zakreślić właściwe ** Zgodnie z art 35 lit a pkt ii rozporządzenia 1069/2009 *** Zgodnie z art 12 lit f rozporządzenia 1069/2009			
Rodzaj materiału:		Waga całkowita materiału w kg:	
Zwłoki padłych zwierząt lub ich części (wskazać gatunki zwierząt oraz liczbę ich zwłok; w przypadku drobiu należy podać tylko gatunek)			
Nr kolczyka, jeżeli jest obowiązkowy, lub inny znak identyfikujący zwłoki padłych zwierząt lub ich części; w przypadku drobiu należy podać tylko gatunek			
Podpis powiatowego lekarza weterynarii, jeżeli zwłoki padłych zwierząt lub ich części pochodzą z obszarów podlegających ograniczeniom, zakazom lub nakazom, nałożonym na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:			
PODMIOT NABYWAJĄCY			
Imię i nazwisko albo nazwa:		Adres miejsca załadunku (jeżeli jest inny niż siedziba podmiotu nabywającego):	
Miejsce zamieszkania albo siedziba i adres:		Weterynaryjny numer identyfikacyjny:	
Samochód/kontener przed załadunkiem został umyty i odesłany dnia ____ / ____ / ____ o godzinie Podpis osoby potwierdzającej:			
Podpis podmiotu zbywającego:		Podpis przewoźnika:	
		Podpis podmiotu nabywającego: *	
* Tylko na egzemplarzu podmiotu nabywającego i przewoźnika DOKUMENT NALEŻY PODPISAC INNYM KOLOREM NIŻ KOLOR DRUKU ORAZ WYPEŁNIĆ CZYTELNICIE I W CAŁOŚCI			

Rys. 1. Dokument handlowy stosowany przy przewozie, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi lub produktów pochodnych KATEGORIA 1 zgodnie ze wzorem przedstawionym w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 19 sierpnia 2014 r.

5. Wyszczególnienie rodzaju oddanych martwych zwierząt wraz z podaniem ich wagi oraz zsumowanej wagi całkowitej podanych w kilogramach.
6. Imię i nazwisko (lub nazwa) podmiotu, do którego trafia surowiec.
7. Podpis i pieczętka kolejno: oddającego, przewoźnika i nabywającego. Pieczętka nabywającego nie jest wymagana w kopii pozostawionej u podmiotu, który zbywa surowiec (czyli np. u lekarza weterynarii, osobę prywatną, która oddaje zwłoki).

Podstawa prawna:

- ▶ rozporządzenie Komisji (UE) nr 142/2011 z 25 lutego 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, oraz w sprawie wykonania dyrektywy Rady 97/78/WE w odniesieniu do niektórych próbek i przedmiotów zwolnionych z kontroli weterynaryjnych na granicach w myśl tej dyrektywy,
- ▶ rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 19 sierpnia 2014 r. w sprawie wzoru dokumentu handlowego stosowanego przy przewozie, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1222),
- ▶ rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1923),
- ▶ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002,
- ▶ ustawa z 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 618),
- ▶ ustawa z 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 188).

Co trzeba wiedzieć na temat karty przekazania odpadu?

Danuta Walaszek

specjalista ds. ochrony środowiska, właścicielka firmy zajmującej się doradztwem ekologicznym

Karta przekazania odpadu (KPO) jest jednym z podstawowych dokumentów związanych z ewidencją odpadów, którą powinni prowadzić lekarze weterynarii prowadzący zakłady lecznicze dla zwierząt. Jakie są zasady jej przygotowywania, jakie wymogi formalne trzeba spełnić, w jakich jednostkach podajemy masy przekazanych odpadów – to tylko niektóre z pytań, na które odpowiedzi znajdziemy poniżej.

Czy KPO musi być potwierdzona pieczętą i podpisem przyjęcia odpadu – czy wystarczy wyłącznie podpis („potwierdzam przyjęcie odpadu”)?

Zgodnie z ustawą o odpadach dokument ewidencji odpadów zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę posiadacza odpadów oraz adres zamieszkania lub siedziby;

- 2) miejsce przeznaczenia odpadów – w przypadku wytwórcy odpadów;
- 3) sposoby gospodarowania odpadami, a także dane o ich pochodzeniu – w przypadku posiadacza odpadów prowadzącego przetwarzanie odpadów;
- 4) miejsce pochodzenia odpadów oraz odpowiednio: miejsce przeznaczenia, częstotliwość zbierania odpadów, sposób transportu oraz